

U Zagrebu, 15. veljače 2022. godine

PRIOPĆENJE

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture održalo konferenciju „Promet po mjeri korisnika“

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture održalo je u utorak, 15. veljače 2022. godine *on line* konferenciju kako bi, od samih korisnika usluga – građana i prijevoznika, pokušalo dobiti informaciju o tome kakav prijevoz žele, kako ga ostvariti i bolje prilagoditi njihovim potrebama.

Konferenciju „Promet po mjeri korisnika“ otvorio je ministar mora, prometa i infrastrukture **Oleg Butković**, a kroz dva okrugla stola – „Javni putnički prijevoz po mjeri korisnika“ i „Teretni prijevoz po mjeri korisnika“, zamišljena je kao virtualni dijalog s građanima koji bi trebao iznjedrati prijedloge i preporuke koje bi bile temelj za formiranje preporuka za objavu na digitalnoj platformi Europske komisije.

Naime, današnja se konferencija održala u okviru „Konferencije o budućnosti Europe“ koja obuhvaća proces otvorene, uključive i transparentne rasprave s građanima Europske unije u oblikovanju zajedničke budućnosti.

Na okruglom stolu "Javni putnički prijevoz po mjeri korisnika" kao panelisti sudjelovali su pružatelji usluga javnog prijevoza, znanstvene zajednice i nadležnog Ministarstva (*dr. sc. **Franco Barbir**, profesor emeritus Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje i predsjednik Hrvatske udruge za vodik, **Nikša Grljević** iz tvrtke Libertas Dubrovnik, **Željko Ukić**, direktor HŽ Putničkog prijevoza, **Josip Ninić**, predsjednik Uprave Končar - Električnih vozila i **Damir Šoštarić**, ravnatelj Uprave za EU fondove i strateško planiranje Ministarstva mora, prometa i infrastrukture*).

Ravnatelj Uprave za EU fondove Damir Šoštarić istaknuo je važnost pristupa EU fondovima pri obnovi javnog voznog parka, odnosno nabavi suvremenih vozila u javnom linijskom prometu, istaknuvši neke od projekata koje je Ministarstvo na taj način sufinanciralo. Pritom značaj za kvalitetu usluge prijevoza svakako ima i zakonodavstvo EU, odnosno ugovori o pružanju javnih usluga, koji propisuju točno određene standarde koje pružatelji usluga moraju ispunjavati, ali i uvođenje inteligentnih transportnih sustava u javni prijevoz.

Važnost modernizacije javnog voznog parka naglasio je i Nikša Grljević, glasnogovornik tvrtke Libertas Dubrovnik, koji je rekao kako je pandemijske izazove tvrtka nastojala amortizirati prilagodbom putničkih linija stvarnim potrebama korisnika. Također, Grljević smatra kako će poskupljenje cijena goriva neminovno dovesti do većeg korištenja javnog prijevoza, stoga je korisnicima nužno osigurati kvalitetan i učinkovit javni prijevoz s dostatnim brojem linija, ali i povezati periferne dijelove većih sredina s centralnim dijelovima.

Obnova voznog parka presudnu važnosti ima i u željezničkom prijevozu, pri čemu je direktor HŽ Putničkog prijevoza (HŽPP) Željko Ukić za poduzeće i same korisnike izdvojio tri cilja: podizanje kvalitete usluge, održivo poslovanje i konkurentnost samog željezničkog prometa. HŽPP je već nabavio 44 nova vlaka, a do 2024. planira nabavu još 36 novih vlakova, koji su klimatizirani, niskopodni, prilagođeni za ulazak i izlazak osoba s invaliditetom i opremljeni wi-fi internetom.

Najavio je i nabavu dva baterijska vlaka na elektrificiranim prugama u Republici Hrvatskoj, a u planu je i daljnja modernizacija voznog parka HŽ Putničkog prijevoza.

Josip Ninić, predsjednik Uprave Končar - Električnih vozila istaknuo je kako se Končar kao vodeći proizvođač tramvaja i vlakova u Hrvatskoj pri proizvodnji vozila vodi novim standardima i normama koji su znatno pridonijeli podizanju kvalitete usluge javnog masovnog prijevoza. Budući Končar prati suvremene trendove i potrebe tržišta, u skoroj je budućnosti u planu razvoj prototipa hibridnog vozila koje se pokreće i na alternativna goriva (hibrid koji kao spremnike koristi baterije u prvoj fazi, a potom u drugoj fazi vlak koji koristi gorive vodikove ćelije), rekao je Ninić.

U tom kontekstu, vodeći hrvatski stručnjak za vodik, dr. sc. Frano Barbir smatra da će, iako zasad nije u zreloj fazi uporabe, prvenstveno zbog trenutne cijene takve tehnologije, vodik zasigurno imati bitnu ulogu u dekarbonizaciji prometa. Vodik već jest u primjeni u javnom prijevozu te se u svijetu već koriste autobusi i vlakovi na vodik, pojasnio je Barbir, a u Hrvatskoj grad Zagreb u suradnji s INA-om planira nabavu autobusa na vodik, u Splitu je u tijeku prenamjena katamarana s pogona na diesel na pogon na vodik koji bi trebao povezivati zračnu luku s gradskim središtem. Pritom je neophodno prethodno osigurati kvalitetnu i dostatnu infrastrukturu za alternativno gorivo poput vodika, zaključio je Barbir.

U raspravi na okruglom stolu "**Teretni prijevoz po mjeri korisnika**", koja je održana u drugom dijelu Konferencije, sudjelovali su predstavnici Europske komisije, pružatelji usluga i upravitelji infrastrukture u sustavu teretnog prijevoza (*Maja Bakran Marcich, zamjenica glavnog ravnatelja Opće uprave za promet Europske komisije, Dragan Marčinko, direktor HŽ Carga, Denis Vukorepa, ravnatelj Lučke uprave Rijeka, Ivan Kršić, predsjednik Uprave HŽ Infrastrukture i Darko Vukadinović, predsjednik Udruženja cestovnog teretnog prometa pri Hrvatskoj gospodarskoj komori*). Govorilo se o promjenama koje u području prometa dolaze s novim paketom europskog zakonodavstva, o promjenama i zahtjevima vezanim uz COVID pandemiju, o upotrebi čistih tehnologija, kao i o mogućnostima privlačenja tereta na okolišno čišće vidove prijevoza.

Zamjenica glavnog ravnatelja Opće uprave za promet Komisije Maja Bakran Marcich naglasila je kako više od 20 posto emisija stakleničkih plinova dolazi upravo iz sektora prometa, a Europsku uniju vidi kao predvodnika u postizanju ciljeva za klimatsku neutralnost. Stoga je od izuzetne važnosti europsko zakonodavstvo i nova europska strategija pod nazivom „Spremni za 55%“ koja nizom inicijativa nastoji ostvariti ciljeve klimatski neutralne Europe. Jednako važnim smatra Bakran Marcich i važnost inovacija u prometu, korištenje alternativnih izvora energije te prelazak na čistije oblike prometovanja, kao što su plovidba i željeznički promet.

Presudnu ulogu u prebacivanju tereta na željeznicu, o čemu je također bilo govora, predsjednik Uprave HŽ Infrastrukture Ivan Kršić vidi u obnovi željezničke infrastrukture putem EU fondova. U tom kontekstu Kršić je istaknuo brojna ulaganja, spomenuo je kako trenutno u radovima imaju 1,4 milijarde kuna te još 4 milijarde kuna vrijednih projekata u pripremi te kako čak 75 posto toga sufinanciraju putem sredstva EU.

Direktor HŽ Carga, Dragan Marčinko, ključnim za optimizaciju trasa i veći prihvat tereta vidi u podizanju konkurentnosti i procesu modernizacije željeznice. Republika Hrvatska kao tranzitna zemlja dobro se pozicionirala u pogledu teretnog željezničkog prometa, no neophodna je dobra pogranična suradnja, rekao je Marčinko.

Ravnatelj Lučke uprave Rijeka Denis Vukorepa smatra da u ekološkoj tranziciji pomorske luke čeka velik i obuhvatan posao osiguravanja infrastrukture za alternativna goriva, budući da u skoroj budućnosti očekuju prometovanje brodova na biogoriva. Dodao je, također, kako su robni tokovi prepoznali Sjeverni Jadran i njegovu konkurentnost te kako već u prvom mjesecu ove godine bilježe povećanje tereta.

Darko Vukadinović, predsjednik Udruženja cestovnog teretnog prometa pri Hrvatskoj gospodarskoj komori, naveo je neke od glavnih izazova s kojima se suočavaju cestovni prijevoznici u obavljanju teretnog prijevoza, istaknuvši pritom važnost pravovremene i kvalitetne informiranosti prijevoznika o promjenama koje ih čekaju uvođenjem novog europskog prometnog zakonodavstva.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture